

Výstava: POĽOVNÍK - LESNÍK,



TOP NŮŽ KOŠICE 2010 (ŠTEFAN ALBERT Z FILAKOVA)

Piateho až siedmeho novembra 2010 sa v Košiciach uskutočnilo podujatie určené nielen pre poľovníkov, lesníkov i milovníkov prírody, ale aj pre širokú verejnosť. „Výstava Poľovník - lesník, nože a chladné zbrane, Košice 2010“ sa zaradila medzi úspešné a obľúbené akcie, a za sedem ročníkov si získala veľmi dobré renomé.

Podujatie organizoval Hotel Centrum Dom techniky ZSVTS s.r.o., Južná trieda 2/A v Košiciach spolu s Krajským riaditeľstvom PZ v Košiciach, Mestskými lesmi Košice, a. s., SPZ, Košice, Slovenským technickým múzeom, Košice a Útvorom hlavného architekta mesta Košice. Výstava v Košiciach bola organizovaná pod záštitou Ministerstva pôdohospodárstva SR a odbornú garanciu prevzal Slovenský poľovnícky zväz.

Podujatie slávnostne otvoril riaditeľ spoločnosti Hotel Centrum Dom techniky ZSVTS, s.r.o., Košice Viliam Hrudál v piatok 5. novembra 2010 o 10 hodine. Otvorenia sa zúčastnil aj predseda VÚC Košice JUDr. Zdenko Trebuľa, ktorý účastníkov podujatia pozdravil. Prvý deň výstavu navštívil aj minister pôdohospodárstva Zsolt Simon.

Podujatie v Košiciach vhodne zapadlo do tohtoročného rámca osláv 90. výročia organizovaného poľovníctva na Slovensku, ktoré sa uskutočnili vo Svätom Antone - Mekke slovenských

poľovníkov. No kým podujatie vo Svätom Antone malo slávnostný charakter, výstava v Košiciach je zameraná skôr prakticky - na ponuku výrobkov, služieb, vzdelávanie, uzatváranie kontraktov, doplnenie vybavenia a výstroja a podobne.

Výstava je rozdelená do dvoch častí. Prvá časť nazvaná „Poľovník - lesník“ je špecializovaná predajná výstava, ktorá vznikla o rok skôr ako druhá časť pod názvom „Nože a chladné zbrane“, kde dostali priestor nožiar - remeselníci, aby na vystavovaných výrobkoch prezentovali svoje nožiarске majstrovstvo. Tohto roku sa výstavy popri popredných slovenských nožiaroch zúčastnili aj i hostia z Českej republiky, z Maďarska, ako aj zástupca dagestanskej nožiarске firmy KIZLIAR z Ruskej federácie.

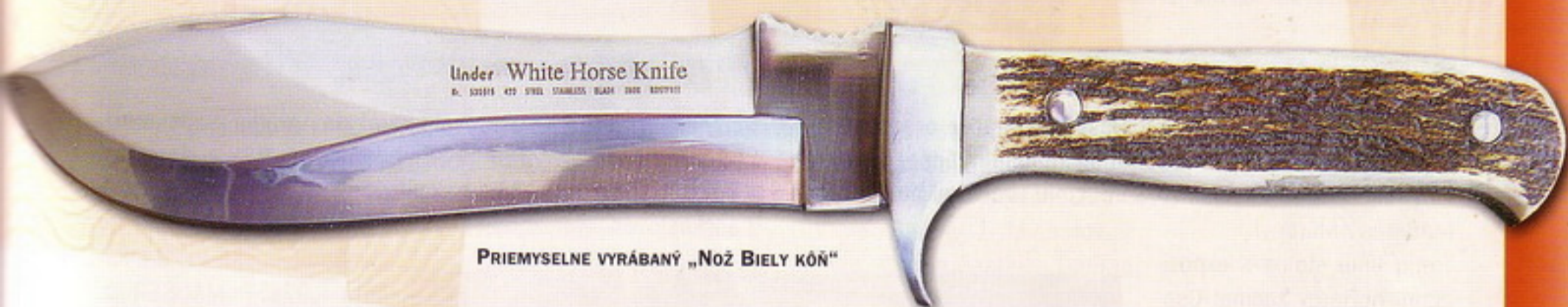
V stánkoch prevažovala ponuka štýlového až „uniformného“ oblečenia a obutia do prírody (špeciálne bundy, kabáty, vetrovky, saká, nohavice, vesty, košele, hrubé podkolenky, čiapky, šály a rukavice), a to najmä do nepriaznivého počasia v jesenných a zimných mesiacoch.

Špecializované firmy ponúkali výstroj a vybavenie pre poľovníkov - ďalekohľady, puškové ďalekohľady, priemyselne vyrábané nože, vzduchovky a podobne. Z viacerých slovenských firiem sa najbohatšie vybavenou expozíciou pyšnila martinská firma ARMY SHOP Petra Bízika, ktorá ponúkala oblečenie, obutie, poľovnícke, taktické, bojové i zberateľské nože, svietidlá rôzneho výkonu a rozličné doplnky pre poľovníkov, lesníkov a turistov.

Tradične kvalitný a bohatý sortiment poľovníckych potrieb predávala aj firma „Poľovnícke potreby“ Ivana Garaža z Popradu. Nechýbali ani špičkové, priemyselne vyrobené poľovnícke nože - jeden z nich tvarom aj vyhotovením na prvý pohľad pripomínal veľmi známy a komerčne úspešný poľovnícky nôž s názvom „Biely lovec“ (White Hun-



NOŽE A CHLADNÉ ZBRANE



PRIEMYSELNE VYRÁBANÝ „NOŽ BIELY KŇ“

ter), ktorý tradične patrí do výrobného programu solingenských firiem. Ponúkaný nôž sa však nazýval „White Horse Knife“ („Nôž biely kň“ - výrobca firma LINDER) a nemal ochrannú značku, ktorú na originálnom noži tvorí značka mesta Solingen a nápis „White Hunter“.

Nôž, ktorý pred vyše 150 rokmi podľa návrhu brazílskych lovcov vyrobili v Solingene dosiahol takú popularitu, že značka „Biely lovec“ má medzi poľovníckymi nožmi podobné postavenie ako „MERCEDES“ medzi autami, preto sa mnohí výrobcovia snažia na jeho úspešnosti priživiť, no aby sa vyhli porušovaniu autorských práv (ochrannej známky), musia ho nazvať odlišne.

Zo zahraničných firiem návštevníkov zaujal stánok firmy „Horsejachtttur“ z Poľska, ktorá ponúkala rôzne kožené výrobky a doplnky pre jazdcov, anglické i americké sedlá, luky jednoduché i reflexné, šípy, tulce, bohatý výber plstených i kožených klobúkov v štýle kantry, tričká s nápismi i obrázkami, rôzne špeciality a zaujímavosti.

Firma Zsolta Bartu z Maďarska (stály účastník výstavy v Košiciach) sa špecializovala najmä na poľovníkov - jeleniarov. Už z diaľky ich lákali dlhé, krásne vyleštené i surové rohy maďarského rožného statku a impozantný výber veľkých „ručadiel“. Čo sa týka použitého materiálu, stánku dominovali výrobky z „rohoviny a dreva“ (misky, podnosy, podložky rôzneho tvaru, štýlové poľovnícke ozdoby a prívesky z parožia a predovšetkým z rohoviny...), čomu zodpovedal aj názov firmy „Horn und Hirschgewei und holzschale“.

Návštevníci si mohli vybrať aj zo širokého sortimentu kotlíkov, pomôcok na prípravu špecialít, grilovacích súprav, kozubového náradia a ďalšieho kuchynského vybavenia. Zaujímavé boli napríklad nože s keramickými čepeľami dovezené z Číny. Strelci zas obdivovali vzduchovky rôznych typov a tvarov alebo sa mohli realizovať na laserovej strelnici, ktorú mali návštevníci k dispozícii rovnako ako po iné roky.

Výstavy v Košiciach sa už tradične zúčastnilo zlatníctvo „Zlatý orol“ z Trnavy, ktoré vo svojom stánku ponúkalo šperky - poľovnícke nielen námetom, ale aj použitým materiálom. Najmä jelenie zuby „grandle“ (kelce), ale aj zuby veľkých i malých šeliem, pazúry a iné poľovnícke trofeje vynaliezavo kombinované so zlatom či striebrom tvorili skutočne hodnotné umelecké dielka, ktoré obdivovali nielen poľovníci.

Aj MURAY GALÉRIA z Maďarska patrí k tradičným účastníkmi výstavy. Firma vo svojom stánku vystavovala množstvo originálnych obrazov s poľovníckou či prírodnou tematikou a predávala ich za prijateľné ceny. Ďalší maďarský vystavovateľ ponúkal vkusné výrobky - ozdoby, prívesky a rôzne suveníry z belostnej leštenej kosti.

Na výstave sa prezentovali aj stredné odborné školy z Prešova a z Košíc - Barci. Informovali o možnostiach a podmienkach štúdia zameraného na prípravu stredných odborných pracovníkov v lesnom hospodárstve, poľovníctve i zdravotnej starostlivosti o zver a zvieratá a prezentovali úspechy v sokoliarstve, ktorému sa študenti aktívne venujú.

Slovenské technické múzeum Košice prispelo k spestreniu podujatia ukázkami nožov pochádzajúcich z rôznych častí sveta a panelmi ilustrujúcimi slovenskú históriu spracovania kovov i nožiarstva.

Veľké množstvo publikácií s poľovníckou a prírodnou tematikou predávané v stánku vydavateľstva EPOS svedčí o postupnej transformácii firmy na poľovnícke vydavateľstvo. Z noviniek čitateľov zaujal už 17. a žiaľ posledný diel „Horára Severa - Poľovnícke poviedky z Liptova“ nazvaný „In memoriam“, pretože autor Igor Mráz na jar tohto roku zosnul.

Nožiarska časť podujatia vstúpila do svojho 6. ročníka. Tento rok expozície nožiarov oživil členovia Klubov vojenskej histórie (predovšetkým KVH Dukla) v dobových uniformách sovietskej Červenej armády i nemeckej armády - Wehrmachtu ozbrojení historickými zbraňami z II. svetovej vojny.

Priestory vyhradené druhej časti košického podujatia vnútorne rozčlenili štyri línie stolov. Tri stoly prvej línie patrili Petrovi Čelárovi zo Štiavničky pri Podbrezovej, Jánovi Plichtíkovi z Čierneho na Kysuciach a Ottovi Neumanovi z Košíc - Štósu. Za stípom (z časti aj „na stípe“) vystavoval Rudolf Jandel z TUKE (Hutnícka fakulta, Košice). Na obrazovke umiestnenej na stípe oboznamoval návštevníkov so spracovaním nožiarskeho materiálu i výrobou damascénskej ocele. Posledným vystavovateľom v prvej línii stolov bol Peter Varchola zo Starej Lubovne.

Prvý stôl v druhej línii stolov patrila nožiari Petrovi Šimonovi z Vyšnej Rybnice, vedľa neho mal svoju expozíciu Michail Špilka, zástupca dagestanskej firmy KIZLIAR z Ruskej federácie. Za ním vystavoval nožiar, ale vďaka



VÍTAZNÁ DÝKA NA VOLNÉ MOTÍVY (P.ČELLÁR)



VÍTAZNÁ REPLIKA RÍMSKEJ DÝKY „PUGIO“
(J. CUNÍK)

veľmi dobrým kontaktom na Ruskú federáciu predovšetkým dodávateľ exkluzívnych materiálov (najmä vzácnej mamutoviny) Ing. Michal Zozulák zo Šale. Líniu uzatváral nožiar János Madarás z Muronyi.

Tretiu líniu stolov s expozíciami nožiarov začínal Csaba Szabó z Debrade pri Turni nad Bodvou, za nim vystavovali Eugen Diczházi zo Štósu, Štefan Galovič z Popradu, Ján Cuník zo Spišskej Teplice pri Poprade, Richard Chromý z Košíc, Dušan Bača z Levíc (s kamarátom Františkom Štraubom - dodávateľom švédskej ocele) a líniu uzatváral Štefan Albert z Filakova.

Poslednú líniu stolov začínal Jiří Kovář z ČR s ponukou kováčskych umeleckých výrobkov a odbornej literatúry o spracovaní kovov. Kompletné brnenie, ktoré vystavoval, patrilo k najzaujímavejším exponátom výstavy. Na ostatných stoloch poslednej línie kluby vojenskej histórie z Košíc prezentovali historické zbrane z II. svetovej vojny, a to ruské, nemecké i československé. Ruské zbrane boli v expozícii zastúpené puškou „odstrelovačkou“ typu MOSIN 1891/1930 kalibru 7,62x54 s upravenou kľukou záveru (puškohľad - bočná montáž), krátkou karabinou MOSIN vzor 1944 so sklápacím bodákom typu „pika“, samonabíjacou puškou TOKAREV vzor 1940, samopalmi Špagin vzor 1941 (PPŠ 41) a SUDAJEV vzor 1943 (PPS 43), pištoľami TT - TOKAREV - TULA vzor 1930 i vzor 1933 kalibru 7,62x25 a guľometmi MAXIM i DEKTARJOV. Nechýbal ani mínomet (veľkého kalibru i malokalibrový).

Nemecké zbrane reprezentovala karabína - krátka puška MAUSER 98k, pištoľ WALTER P 38, bodák vzor 98k s drevenou rukoväťou (po roku 1937 s bakelitovou).

Z československých zbraní si mohli návštevníci z blízka pozrieť

i uchopiť pušku vz. 24 kalibru 7,92x57 (MAUSER vz. 24/98), ktorá sa vyrábala v Brne i v Považskej Bystrici, a ľahký guľomet vz. 26, najúspešnejšiu a najpredávanejšiu zbraň prvej ČSR. Súčasťou druhej časti výstavy bola súťaž nožiarov tak v jednotlivých kategóriách, ako aj o absolútneho víťaza, pre ktorého bol pripravený pohár za „**TOP NÔŽ KOŠICE 2010**“. Súťaž nožiarov prebiehala počas výstavy. Člen komisie Ing. Klíma a pani Sentspéteryová, pracovníčka spoločnosti Hotel Centrum Dom techniky ZSVTS, s.r.o., vyzbierali od nožiarov súťažné nože, označili ich súťažnými číslami a predložil hodnotiacej komisii.

Odborná komisia aj v tomto roku pracovala takmer v rovnakom zložení ako v minulých rokoch. Predsedom komisie bol MUDr. Lubomír Myndiuk z Regionálnej organizácie SPZ Košice a členmi Ing. Ladislav Klíma zo STM Košice, Rudolf Jandel z TUKE (Hutnícka fakulta, Košice), Otto Neuman z Košíc (člen organizačného

výboru nožiarskej výstavy, poľovník a profesionálny nožiar), Róbert Mižov z Košíc (majster na výroby z kože) a Ing. Alojz Drábek z Bratislavy (publicista a nožiar) za Slovenskú asociáciu nožiarov a za Klub histórie slovenského poľovníctva, sekciu chladných zbraní.



KOMPLETNÉ BRNENIE (JIŘÍ KOVÁŘ)



OZDOBNÝ ÚŽITKOVÝ NÔŽ (G. SABLÍČ, 2. Miesto)

VÍTAZNÝ POLOVNÍCKY NŮŽ Z DAMASCÉNSKEJ OCELE S RUKOVÄŤOU Z AUSTRÁLSKEJ ŠIŠKY BANGZIE

Komisia posúdila predložené nože v súlade s propozíciami súťaže. Roztriedila ich do skupín podľa kategórií. Výsledky súťaže nožiarov sú nasledovné:

- **Historické repliky nožov a chladných zbraní:** víťaz: Ján Cuník zo Spišskej Teplice pri Poprade za repliku exkluzívnej rímskej dýky „pugio“ s damascenskou čepeľou a s vložkami z kosti v rukoväti.

- **Dýky (voľný - súčasný motív chladnej zbrane):** víťaz: Peter Čellár zo Štiavničky pri Podbrezovej za dýku na voľné motívy s výnimočne kvalitnou úpravou povrchu - vďaka lešteniu čepele i kostenej rukoväte.

- **Zatváracie nože (nepevná - pohyblivá čepeľ, pero a poistka):** 1. miesto: Dušan Bača z Levíc za exkluzívny zatvárací nôž „žaba“ v kazete, 2. miesto: János Madaras za praktický zatvárací nôž.

- **Zdobené nože (rozhodujúci bol celkový efekt zdobenia dosiahnutý vďaka exkluzívnym materiálom v symbióze s náročnými metódami zdobenia - hlbokou figurálnou rezbou kovu a zobením kosti obrazcami metódou scrimshaw):** 1. miesto:

Štefan Albert z Filákova za nôž s rukoväťou z kosti.

Kovovú časť rukoväte vyzdobil bohatou a pestrou hlbokou rezbou, kostená časť rukoväte je zdobená metódou scrimshaw, 2. miesto: Richard Chromý z Košíc za nôž s čepeľou zo švédskej damascénskej ocele s kostenou rukoväťou zdobenou metódou scrimshaw.

- **Poľovnícke nože (poľovnícke rozmery, tvarom, vyhotovením a použitými materiálmi):** 1. miesto: Peter Varchola zo Starej Ľubovne za nôž s mierne prehnutou damascenskou čepeľou a s rukoväťou z odolného a tvrdého materiálu - austrálskej šišky bangzie, 2. miesto: Ján Plichtík z Čierneho na Kysuciach za nôž s damascenskou čepeľou a drevenou rukoväťou, 3. miesto: Ján Cuník zo Spišskej Teplice za nôž s damascenskou čepeľou a s kombinovanou rukoväťou [s vložkou z malachitu a strednou (hlavnou) časťou z austrálskej šišky bangzie].

- **Úžitkové nože (ktoré sú rozmery, tvarom, vyhotovením a použitými materiálmi určené pre koho-**

koľvek - turistu, poľovníka, rybára, trampa a podobne): 1. miesto: Peter Šimon z Vyšnej Rybnice, 2. miesto: Gabriel Sablič z Michaloviec, 3. miesto: Csaba Szabó z Debrade pri Moldave nad Bodvou.

Gabriel Sablič z Michaloviec predložil do súťaže tri nože, no vzhľadom na to, že sa doteraz nezúčastnil žiadnych nožiarskych podujatí (nevystavoval ani v Košiciach), mohol byť zaradený do hodnotenia, až keď sa za neho zaručil člen odbornej komisie.

Po vyhodnotení súťažných nožov podľa jednotlivých kategórií pristúpili členovia hodnotiacej komisie k hlavnému bodu programu - určeniu absolútneho víťaza súťaže nožiarov. Po sčítaní hlasov sa absolútnym víťazom „**TOP nôž Košice 2010**“ stal Štefan Albert z Filákova za umelecky i remeselné mimoriadne kvalitne spracovaný nôž na motívy smrti, na ktorom nožiar dokumentoval majstrovské zvládnutie špičkových metód zdobenia - hlbokkej rezby v kove a zdobenia kosti metódou scrimshaw.

Už „*mimo súťaž*“ predložil Ing. Drábek nožiarsku novinku - puzdrá poľovníckych nožov, ktoré vyrobil z jelenej sánky. Súčasťou súboru nazvaného „*Jeleň a jeho kosti*“ boli aj nože s rúčkami z jelenej kosti. Súčasne informoval komisiu o priebehu odborného seminára vo Svätom Antone v septembri.

Výstavu „*Poľovník - lesník, nože a chladné zbrane, Košice 2010*“ možno napriek zhoršeným podmienkam spôsobených krízou bez váhania označiť za úspešnú.

Ing. Alojz Drábek,
vedúci sekcie chladných zbraní
KHSP pri SPZ, čestný člen SAN



ZATVÁRACÍ NŮŽ

ZDOBNÝ NŮŽ (R. CHROMÝ, 2. MIESTO)